

Räddningstjänsten östra skaraborg
Org nr 222000-1115

Årsredovisning för räkenskapsåret 2016

Kommunalförbundets direktion avger följande årsredovisning.

Innehåll	Sida
- förvaltningsberättelse	2
- resultaträkning	23
- balansräkning	24
- kassaflödesanalys	25
- noter	26

Verksamhetsberättelse finns som bilaga 1 till årsredovisningen.
Interkontrollplan finns som bilaga 2 till årsredovisningen.

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Förbundets verksamhet

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS) håller en för förbundsmedlemmarna gemensam räddningstjänst, som enligt lagen om skydd mot olyckor annars åvilar var och en av förbundsmedlemmarna.

Kommunalförbundet ansvarar för att åtgärder vidtas så att bränder och skador till följd av bränder förebyggs, ansvarar för sotningsverksamheten samt verkar för annan olycks- och skadeförebyggande verksamhet som enligt lagen om skydd mot olyckor annars åvilar var och en av förbundsmedlemmarna. Kommunalförbundet skall även tillhandahålla utbildning för medlemskommunernas personal inom ramen för lagen om skydd mot olyckor. Inför 2011 ändrades ändamålsparagrafen i förbundsordningen till följd av att ansvaret för tillstånd och tillsyn enligt den nya lagen om brandfarliga och explosiva varor överfördes till kommunalförbundet. Kommunalförbundet fullgör uppgifterna inom det civila försvaret som annars åvilar medlemskommunerna beträffande räddningstjänst under höjd beredskap.

Kommunalförbundet omfattar sju kommuner med 118 847 invånare och har en landyta av 3 100 km².

Politisk ledning

Kommunalförbundet är organiserat i den förenklade modellen med direktion. Medlemskommuner är Skövde, Mariestad, Tibro, Töreboda, Hjo, Karlsborg och Gullspång. I direktionen är varje medlemskommun representerad med två ledamöter och två ersättare. Skövde kommun innehar ordförandeposten. Inom direktionen finns ett presidium som tillika är beredningsutskott. Presidiet består av ordförande samt 1:e och 2:e vice ordförande. Direktion tillträdde den 1 januari 2015.

Direktionen har haft åtta ordinarie sammanträden under året och därvid avhandlat 156 ärenden. Vid septembersammanträdet, som var offentligt, antogs budgeten för år 2017. Beredningsutskottet har haft ett sammanträde med utökad representation där alla medlemskommuner var representerade med anledning av budgeten för 2017. Beredningsutskottet avhandlade ett ärende av ekonomisk natur.

Vid decembersammanträdet 2011 antog direktionen det gällande handlingsprogrammet för mandatperioden. Handlingsprogrammet är det politiska styrdokumentet som redovisar vald ambitionsnivå, organisation och planering för förebyggande verksamhet samt resurser och förmåga för den operativa verksamheten.

Inför innevarande mandatperiod utarbetas nytt handlingsprogram som har fastställts under 2016 gällande 2017-2019.

Allmänt

2016 har genomförts i enlighet med fastställt handlingsprogram. Under året har organisationen fortsatt sitt utvecklingsarbete med organisationen, personal, materiel och metoder. Organisationens fullföljer påbörjad och beslutad verksamhet enligt plan.

De två mest utmärkande arbetsuppgifterna under året har varit att hantera verksamhetens bedrivande och utveckling på övningsfältet Hasslum samt att över tid hantera vår personalförsörjning.

Vad avser personaltjänsten så fortsätter pensionsavgångarna och nyrekryteringar som en följd därav. Vid våra deltidstyrkor så har rekrytering och utbildning genomförts i syfte att tillföra personal motsvarande de avgångar som varit. Rekrytering av deltidspersonal inom vårt område fortsätter att vara en prioriterad uppgift då det i en ökande omfattning blir allt svårare att rekrytera, vidmakthålla samt kompetensutveckla denna personalkategori.

Särskilda åtgärder bör vidtas och kommer att vidtas i vårt område (kommunerna) för att över tid kunna personalförsejra organisationens behov av kunnig och kompetent personal. Vidare kan det konstateras att möjligheten att rekrytera heltidsbrandmän och brandingenjörer blir allt svårare. I sammanhanget är det ej enbart numerären i sig som kan bli utmanande för framtiden, utan även det faktum att väldigt få personer från Skaraborg söker sig till den av staten anordnade brandmannautbildningarna (Skydd Mot Olycka, SMO), vilket i sig ger negativa effekter avseende möjligheten att bibehålla personalen över tid då anställd personal som kommer långväga ifrån självklart tar möjligheten då den dyker upp att få en anställning i sin tidigare hemkommun. Tendensen är att det ökade uttaget av föräldraledigheter håller i sig och vi kan se ett trendbrott över året i att ta ut föräldraledigheter. Detta påverkar vår över tid pågående schemaläggning och kan leda till ökade kostnader då det saknas personal i ordinarie skift. Några kollegor har under året varit tjänstlediga för att under MSB ledning genomföra internationella insatser. Sedvanlig rekrytering av semestervikarier inför sommaren 2017 har påbörjats. Sjukfrånvaron har sjunkit från 3,6% under 2015, till 3,0% 2016 (målsättningen är 3%). Vi har dock fortfarande ett antal långtidssjukskrivna på varierande sjukskrivningsgrad. Förbundet har under året blivit medlemmar i ett nätverk rörande jämställdhet. Nätverket är ett branschnätverk och benämns "Nätverk för Jämställd Räddningstjänst", NJR. Organisationen verkar för att utveckla oss till en inkluderande arbetsplats.

Vad avser utvecklingen av vår materiel så har vi under året fortsatt omsättningen av våra andningsskydd vilket även kommer fortsätta under 2017. Andningsskydden utgör en mycket viktig del av personalen skyddsutrustning och faller nu för åldersstreck och funktionalitet/säkerhet. Vad avser fordonsomsättningsplanen så har vi under året prioriterat våra servicefordon och personbilar. Vi har även enligt plan införskaffat ett nytt fordon till vår dagtidsstyrka med ett nytt verktyg i form av en skärsläckare. Skärsläckaren är ett bra och effektivt verktyg som vi nu avser anskaffa i flera exemplar. Inom ramen för vår investeringsbudget för 2016 så har förändringar vidtagits för att frigöra medel och därmed kunna införskaffa ett höjdfordon i reserv. Tidigare år så har vi via ett avtal med det nu nedlagda företaget SRTC (Swedich Rescue Training Centre) kunnat hyra ett höjdfordon då våra egna höjdfordon varit på reparation eller service. Det fordon som avses införskaffas är ett begagnat höjdfordon som bedöms kunna levereras i början på 2017. Efter beslut av direktionen får ej nyttjade investeringsmedel överföras från 2016-2017 för att bland annat lösa ut detta viktiga behov. Organisationens förmåga till långsiktig verksamhetsplanering har fortsatt utvecklats vilket innebär att överblicken och behoven för framtiden nu kan sammanföras till ett tydligt arbetsunderlag för kommande budgetarbete, idag till och med 2020. Budgetarbetet för 2017 är genomförd enligt plan. Budgeten fastställdes i september.

Den beslutade organisationsöversynen vid den operativa avdelningen trädde i kraft första januari 2016. Syftet med organisationsförändringen var och är att skapa bättre möjligheter för planering och ledning av operativa avdelningen både ur ett verksamhetsledningsperspektiv men även ur ett operativt perspektiv. Översynen har genomförts inom ramen för nu befintliga resurser och har under årets utvecklats på ett bra sätt. Ytterligare utveckling av den operativa organisationen kommer ske under 2017 i syfte att tillvarata de möjligheter som nu finns att utveckla verksamheter utifrån behov och prioriteringar.

Vår förmåga att leda inom ramen för större händelser (komplexa händelser) har utvecklats under året. Utbildning och övning har genomförts med ett gott resultat där vi kopplat ny teknik och metod till det rollspel som gäller vid arbetet med och tillsammans i en stab. Fortsatt utbildning kommer ske under 2017.

Vad avser den förebyggande verksamheten så har ett förändrat arbetssätt införts avseende myndighetsutövningen som syftar till att tydliggöra myndighetsutövningen i sig, samt skapa ett bättre juridiskt underlag och spårbarhet i ärendehantering. Vidare så har nya arbetsuppgifter tilldelats den operativa personalen som via uppsökande verksamhet i flerbostadshus och dörrknackning i andra typer av boenden, förmedlat information om brandförebyggande åtgärder i bostäder. Samtidigt som denna uppgift löses så genomförs förberedelser/rekognosering av framkörningsplatser och uppställningsplatser inom aktuellt område som besöks. På så sätt genomför vi förebyggande åtgärder såväl inom ramen för den rent förebyggande verksamheten såväl som för den operativa verksamheten. Arbetet enligt denna metod kommer fortsätta under 2017.

Inom ramen för samverkan fortgår arbetet med krishanteringsrådet Skaraborg samt samverkan med övriga räddningstjänster inom Skaraborg och Västra Götaland. Vad avser samverkan i Västra Götaland så har nu det etablerade nätverket sedan 2015 ”Fyrklövern”, bytt namn till Räddsam VG (Räddningstjänstsamverkan Västra Götaland). Arbetet inom Räddsam VG är och kommer vara en viktig del av vår förmåga att lösa framtidens utmaningar, alltifrån kompetensutveckling, operativ/förebyggande förmåga mm.

För att höja säkerheten vid våra brandstationer så kommer åtgärder vidtas. Under 2016 har vi tillsammans med Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) genomfört en analys av ett anpassat tillträdesskydd till brandstationen i Skövde. Arbetet fullföljs under 2017.

Under året erhöles uppgiften från direktionen att analysera och utarbeta beslutsunderlag för att eventuellt styra om de idag varande kommunala automatiska brandlarmen till räddningscentralen i Skövde. Arbetet fortgår i nära samarbete med våra medlemskommuner och underlag för beslut bedöms föreligga under andra kvartalet 2017.

Skadeförebyggande verksamhet

Under året har ett omfattande arbete genomförts för att öka kvaliteten i avdelningens ärendehantering, framförallt gällande myndighetsutövning. Hantering av ett ärende enligt det nya arbetssättet tar längre tid än tidigare. Konsekvensen blir att färre ärenden kan hanteras av avdelningens medarbetare samtidigt som kvaliteten och resultatet blir bättre, både för räddningstjänsten och den enskilde samhällsmedborgaren.

Följden av att avdelningens medarbetare hinner hantera färre ärenden generellt blir att externt initierade ärenden måste prioriteras framför internt initierade ärenden. Tillsynsärenden, som är merparten av alla internt initierade ärenden, får stå tillbaka för att de externt initierade ärendena, tillståndsansökningar och yttranden, ska kunna hanteras.

Resultatet för året gällande, framförallt tillsyner, understiger det planerade resultatet. Detta innebär att målen i handlingsprogrammet för tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor och tillsyn enligt lag om brandfarliga och explosiva varor inte kan anses vara uppfyllda för året. Det finns, i huvudsak, tre anledningar till att målen för året, gällande tillsyn, inte uppnås. Anledningarna är förändrat arbetssätt gällande myndighetsutövning, för få handläggare av ärenden samt att andelen andra arbetsuppgifter har ökat.

Avdelningen har stort behov av fler medarbetare för att kunna genomföra sina arbetsuppgifter. Befintlig vakant tjänst behöver snarast rekryteras och ytterligare en till två medarbetare bedöms behöva rekryteras till avdelningen framöver, en på grund av pensionsavgång under 2018 och en för att kunna hantera framtida arbetsbelastning.

Tävlingen Camp Blåljus har genomförts i Lidköping, återigen med ett lyckat resultat. Deltagare och arrangörer var mycket nöjda med evenemanget.

Samarbetet med Radio Skaraborg har fortsatt som planerat. Samarbetet innebär att räddningstjänsten medverkar i Radio Skaraborg ungefär en gång i månaden under vår och höst med uppehåll över sommaren.

Under året har även en inventering av byggnadstekniskt brandskydd i den äldre trähusbebyggelsen i Hjo genomförts.

Skadeavhjälpan verksamhet

Verksamhetsåret 2016 ligger mycket nära ”olycksåret” 2015 vad gäller antalet insatser. Andelen brand i byggnad har sjunkit något på bekostnad av en höjning av antal brand ej i byggnad. Tyvärr ser vi också en fortsatt ökning av antalet trafikolyckor vilket är mycket olyckligt.

Sammanlagt har sju personer mist livet på grund olyckor inom RÖS område under 2016. Antalet omkomna är glädjande nog på en av de lägsta nivåerna de senaste åren.

Vår nya befälsorganisation har nu varit i drift under i stort sett hela verksamhetsåret. En snabb reflektion kring detta ger vid handen att vi avsevärt ökat vår förmåga att leda och utveckla både enskilda arbetsuppgifter som hela avdelningen. En djupare utvärdering av den nya organisationen skall göras kommande höst.

14 fördjupade olycksundersökningar genomfördes under 2016 för att skapa mer kunskaper kring hur olyckorna kunde ske samt hur räddningsinsatserna kan effektiviseras. Inskolning av en ny medarbetare Erik Lyckebeck i rollen som utredare har pågått under året.

De mål som valts att analyseras för 2016 anses i vara uppfyllda.

Årets största utmaning har varit att säkra upp förbundets tillgång till befintligt övningsfält vid Hasslum. Detta är nu gjort i det korta perspektivet och arbetet med en långsiktig lösning är uppstartat.

Drift och underhållsverksamhet

För att den skadeavhjälpare verksamheten inom räddningstjänsten skall kunna fullgöra sina uppgifter krävs ett väl fungerande system för drift och underhåll. Det dagliga arbetet för driftavdelningen innebär till största delen att göra kontroller och reparationer på fordon, materiel samt brandstationer. Driftavdelningen försörjer även alla stationen med förbrukningsmateriel, byten av brandslang och andningsskydd efter insatser och övningar. Under 2016 har övningsfältet på Hasslum tillkommit som en uppgift för driftavdelningen. Denna uppgift ligger utanför vårt tidigare arbetsfält och innebär att vår arbetsbelastning har ökat markant. Om Hasslum blir en permanent del av våra arbetsuppgifter krävs det personella tillskott för att kunna lösa uppgifterna långsiktigt. För närvarande har driftavdelningen 3 drifttekniker som har som huvuduppgift att serva deltidstationerna och brandvärnen. I Mariestad och Skövde sköter heltidsbrandmännen till största delen dessa kontroller på fordon och materiel åt driftavdelningen. Driftavdelningen ombesörjer även samordning av all upphandling av fordon och materiel samt ser till att vi har ett fungerande radiolänknät. Driftavdelningen ansvarar även för att räddningstjänsten har ett tillfredställande försäkringsskydd.

Driftavdelningen planerar och genomför kontinuerligt underhåll och renoveringar på våra brandstationer. Underhållsplaner uppdateras fortlöpande och renoveringar genomförs i möjligaste mån av egen driftpersonal för att få så god ekonomi som möjligt. Här har vi genom åren haft god hjälp av egen duktig personal som vi tidvis har lånat från operativa avdelningen. Den möjligheten ser vi av olika skäl minska nu och framöver. Nedanstående förteckning är exempel på renoveringsåtgärder på våra brandstationer under 2016.

- Omfattande brandskyddsåtgärder/renoveringar på brandstationerna i Skövde och Mariestad
- Renovering av tvätthallsgolv i Tibro
- Uppsättning ny ytterbelysning i Hjo
- Utvändig målning av verkstadsbyggnad i Mariestad

Under 2016 har driftavdelningen upphandlat och fått levererat

- Två servicefordon
- Ett mindre släckfordon till SMO styrkan med skärsläckarsystem
- En ny insatsledarbil
- En bättre begagnad VW Passat
- En ny tankbil
- Nya lyftkuddar till hela förbundet
- Nya värmekameror

Samverkans-, säkerhets- och beredskapsfrågor

Två möten med Krishanteringsrådet östra Skaraborg har genomförts. Årets teman har utgjorts av långvariga el- och teleavbrott samt återtagande av civilt försvar. Förbundet ingår i länsstyrelsens regionala krishanteringsråd.

En riskanalys för räddningstjänstförbundet enligt lag om skydd mot olyckor har framtagits. Nytt handlingsprogram för räddningstjänst och förebyggande åtgärder mot brand har antagits.

Räddningstjänstssamverkan sker vidare dels inom ramen för konstellationen Samhällsskydd Skaraborg och dels inom det regionala samverkansorganet Räddsam VG. Räddningstjänsten har varit representerad vid samtliga dessa möten.

Räddningstjänsten har deltagit i länsstyrelsens uppföljningar enligt lag om extraordinär händelse samt medverkat i förekommande krisledningsövningar och POSOM-övningar.

Ekonomiskt resultat

Ekonomi har i huvudsak löpt enligt plan.

Resultatet för året visar på ett överskott på 1 092 tkr. Relaterat given uppgift (att upprätta nollresultat) uppfattas det att det ekonomiska resultatmålet är uppnått. Direktionen fattade beslut om att kostnaderna för övningsfältet Hasslum skulle tas på resultatet vilket skulle innebära ett underskott på 1 mnkr. Mot bakgrund av årsbokslutet kan det konstateras att kostnaderna för övningsfältet inrymts inom budget. Med anledning av stora pensionsförändringar under första halvåret visade halvårsbokslutet ett negativt resultat på 4 mnkr. Under andra halvåret har omregleringar av särskild avtalspension genomförts som positivt påverkat resultatet. Vidare har intäkterna ökat med 1,6 mnkr. Anledningen till detta är intäkter som ej budgeterats för 2016 avseende hyresintäkter för övningsfältet. Intäkterna avseende automatiska brandlarm har ökat med 400tkr till följd av ett förändrat arbetssätt, då det gäller rapportering. Kostnaderna har under året balanserats med en månatlig prognostisering. Ökning av kostnader har skett avseende personalkostnader, fordonsreparationer, datakostnader samt övningsfältet (kostnader för övningsfältet har överskridits med 200tkr med hänsyn till att möjliggöra fortsatt övning med exempelvis flygplansräddningsmodul). Vidare ökar pensionsutbetalningen. Vad avser minskade kostnader så har särskilda besparingsåtgärder vidtagits för att få verksamheten i balans. Härvid har besparingar skett avseende arbetarskydd, fastigheter, kommunikation, avskrivningar inventarier, samt särskild avtalspension. Vidare har två vakanser (pensioneringar)ej tillsatts för att ytterligare balansera verksamheten.

Investeringar har i huvudsak följt investeringsplanen dock så har planen justerats avseende behovet av ett reservhöjdfordon, samt fullföljandet av omsättning av andningsskydd, vilket inneburit att dessa åtgärder inplanerats för genomförande 2017. Vid direktionsmötet i december beslutade direktionen att överföra investeringsmedel från 2016 till 2017 med syfte att kunna fullfölja planerade investeringar. Resultatmässigt så överförs ej nyttjade investeringsmedel motsvarande 1,4 mnkr från 2016 till 2017.

Relaterat uppnått resultat på 1 092tkr och den tidigare prognosen på - 1 mnkr (övningsfältet) så kan resultatförbättringen relateras till över året förändrade pensionskostnader (+ 1,5mnkr), samt vidtagna besparingsåtgärder (två vakanser andra halvåret plus övriga besparingar 600tkr).

God ekonomisk hushållning bedöms föreligga då de ekonomiska målen nåtts och riktlinjerna för verksamheten följts. Detaljerad ekonomisk redovisning återfinns i bilaga.

Framtid

I det tidsmässiga korta perspektivet kommer fortsatt stor kraft att läggas vid att skapa möjligheter till ett nyttjande av övningsfältet vid Hasslum. De möjligheter övningsfältet i Skövde har bedöms möjliggöra både övningsverksamhet såväl som utbildningsverksamhet. Inom ramen för Räddningstjänstsamverkan kommer fortsatt arbete att ske med avsikten att med stöd av MSB möjliggöra platslagda utbildningar i Skövde. I det längre perspektivet kommer RÖS ledning att fortsätta arbetet med att tillsammans med respektive medlemskommun analysera och skapa förutsättningar för en fortsatt långsiktig utveckling av räddningstjänsten. Detta arbete bedrivs mot bakgrunden av den samhällsförändring som sker över tid och hur vi som räddningstjänst bör utvecklas för att möta morgondagens krav på räddningstjänst. Förbundets verksamhet pågår och löses enligt beslutad verksamhetsplan. Under 2017 kommer RÖS ledning att tillsammans med medlemskommunerna fullfölja uppstartade "framtidseminarium" med syftet att analysera de framtida behov som föreligger och därmed börja det grundläggande arbetet med nästkommande handlingsprogram för 2019-2023. Grunden till kommande diskussioner och planeringsarbete skall ses i ljuset av den förändrade omvärldsbild som nu upplevs, både ur ett nationellt och regionalt perspektiv såväl som ur ett lokalt perspektiv.

Vad avser de ekonomiska förutsättningarna så är det en förutsättning att de inriktningar som beslutats fram till och med 2019 minst inryms i de kommande årsbudgeterna för att lösa erhållna uppgifter. Under budgetarbetet för 2018 kommer behovet av en femte brandman i skiftet till Skövde styrkan tydliggöras vilket innebär en kostnadsökning. I sammanhanget är det orimligt att med Skövde kommuns utvecklingsambition och dess förändrade riskbild fortsatt vara organiserade, antalsmässigt, som styrkan i Gullspång eller Mariestad. Osäkerheter råder avseende framtida pensionskostnader och då företrädesvis den särskilda avtalspensionen som brandmännen har. Förbundsdirektören ser fram emot ett tätare arbete med medlemskommunerna i syfte att kunna följa den pågående samhällsutvecklingen och därtill kunna anpassa räddningstjänstens verksamhet så att lagstiftning följs och uppgifter löses för framtida behov enligt de krav som åligger räddningstjänsten. Sammanfattningsvis kommer följande arbetsområden utgöra grunden för vår fortsatta utveckling:

- Utveckla långsiktighet i planering med bäring på nästa handlingsprogram 2019-2023
- Utveckla förmågan att kunna öva och utbilda i Skövde på övningsfältet Hasslum
- Utveckla vår ledningsförmåga. En utvecklad ledningsförmåga innebär ett ökat krav på befälsutbildning och träning
- Utveckla vår förmåga till samverkan med andra
- Fullfölja implementera fastställd målbild och genomförandeidé för vår fortsatta utveckling
- Personaltjänst där rekrytering och kompetensutveckling är tyngdpunkten
- Ekonomisk uppföljning kopplat till fortsatt utveckling
- Uppföljning av omsättningsplaner, drift och underhållsplaner

Skövde den 23 februari 2017

Rickard Johansson
Förbundsdirektör

====

Omvärldsanalys

Räddningstjänsten Östra Skaraborg strävar efter att följa medlemskommunernas utveckling. Inom det gemensamma geografiska området kan det konstateras att utvecklingen inom respektive kommun sker i olika tidsförhållanden och med olika ambitioner. Denna förutsättning påverkar räddningstjänstens fortsatta utveckling och kräver en tydligare kommunikation och närhet till respektive kommun för att möjliggöra en långsiktig och hållbar verksamhetsplanering som innefattar framtida målsättningar, ambitioner och kostnader.

En alltmer påverkande faktor är MSB (Myndigheten för Samhällsnydd och Beredskap) begränsade möjligheter att fullfölja tidigare ambitioner med att skapa rekryteringsunderlag för heltidsbrandmän, bistå med kompetensutveckling av räddningstjänstpersonal samt driva fortsatt utveckling av räddningstjänsten. Konsekvensen av detta är att vi som organisation alltmer måste ta ansvar för egen kompetensutveckling. Som en konsekvens av denna situation har räddningstjänsterna i Västra Götaland förtydligat och intensifierat samvekan mellan räddningstjänsterna i syfte att kunna påverka myndigheter och beslutsfattare i en positiv riktning avseende räddningstjänsternas framtida utveckling. Samverkan har manifesterats genom att vi idag är organiserade inom ett samverkansnätverk som avser hela Västragötaland och dess räddningstjänster. Vidare så utvecklas samarbetet med polismyndigheten och ambulansverksamheten för att på det lokala planet möjliggöra en ökad effektivitet med avsikten att skapa ett tryggare och säkrare samhälle.

Flerårsöversikt

	2016	2015	2014	2013	2012
Allmänt					
Antal anställda	347	346	362	350	347
Befolkning	118 847	115 900	115 900	115 900	115 900
Budgetomslutning					
Verksamhetens nettokostnader, tkr	-88 064	-85 301	-82 591	-80 684	-75 699
Personalkostnader, tkr	-65 345	-63 802	-62 523	-60 827	-57 959
Nettoinvesteringar, tkr	3 980	5 950	10 150	5 150	10 450
Resultat					
Årets resultat, tkr	1 092	850	2 215	-696	4 644
Eget kapital, tkr	27 363	26 271	25 422	23 206	25 458
Finansiering					
Medlemsbidrag, tkr	88 576	86 080	82 888	79 040	76 180
Övriga intäkter, tkr	6 719	5 535	5 270	6 238	6 304
Nyckeltal					
Soliditet %	27	27	25	26	39
Likviditet %	144	145	141	152	224

Måluppfyllelse

· Finansiella mål

Mål och måluppfyllnad

Resultatmål

Budget och plan för 2016 upprättades med ett nollresultat. Med anledningen av behovet att fortsatt kunna öva på övningsfältet Hasslum beslöt direktionen att kostnaden för fältet skulle belasta resultatet 2016. Direktionen har beslutat att kommunalförbundet inte skall budgetera något överskott i resultatet. Erforderligt överskott för säkrande av det egna kapitalet finns hos medlemskommunerna och tillförs genom medlemsavgifterna vid behov.

Måluppfyllnad

Resultatet för året påvisar ett överskott på 1 092 tkr. Det positiva resultatet beror på ökade intäkter i form av fler fakturerade automatlarm och intäkter från övningsfältet samt att två vakanta tjänster ej är tillsatta under andra halvåret. Kostnaderna för pensioner har minskat p.g.a att omreglering har skett avseende särskild ålderspension för några medarbetare.

Vidare har särskilda besparingsåtgärder vidtagits när det gäller lokal- och kommunikationskostnader. Orsaken till besparingarna har varit att balansera upp det underskott som uppstod i samband med halvårsbokslutet.

Investeringsmål

Nyinvesteringar och reinvesteringar får göras inom de ramar som Direktionen beslutar. Erforderliga medel för kapitaltjänstkostnader ingår/tillförs ramen. Direktionen beslutade för 2016 om investeringar för 3 980 000 kr. Beslut togs även att överföra investeringsmedel från 2015 till 2016 med 3 478tkr mot bakgrund av senarelagda investeringar.

Måluppfyllnad

Planerade investeringar har genomförts med vissa begränsningar. Detta har föranlett senarelagda investeringar vilket innebär lägre avskrivningar än planerat under 2016.

Under året har investeringar skett avseende två st servicefordon till driftavdelningen, ett mindre släckfordon med skärsläckarsystem, en insatsledarbil, en personbil, en tankbil, nya luftkuddar samt nya värmekameror. Vidare har fullföljandet av investeringarna avseende andningsskydd genomförts.

Direktionen har beslutat att överföra ej utnyttjade investeringsmedel för 2016 till 2017, till en summa av 1 414 tkr.

Inom ramen för resultatet har även särskilda åtgärder vidtagits för det interna systematiska brandskyddsarbetet vid stationerna i Skövde och Mariestad.

Målet att investeringsvolymen skall ligga inom given ram är uppnått.

Verksamhetsmässiga mål

Skadeförebyggande verksamhet

Måluppfyllelse

Målen för verksamheten presenteras i form av säkerhetsmål och prestationsmål i Räddningstjänsten Östra Skaraborgs handlingsprogram för 2011 till 2014. Målen finns också dokumenterade i riktlinjerna för förebyggande verksamheten. Säkerhetsmålen är övergripande målsättningar för verksamheten. Prestationsmålen är mätbara målsättningar som syftar till att verksamheten ska uppfylla säkerhetsmålen, därför behandlas endast prestationsmålen i denna måluppfyllelse även om samtliga målsättningar redovisas.

Säkerhetsmål

Mål:

Räddningstjänsten ska erbjuda invånarna inom medlemskommunerna ett likvärdigt skydd mot olyckor genom förebyggande verksamhet utifrån den kommunspecifika riskbilden.

Skador på människors liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av brand ska minimeras.

Skador på liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av olyckor vid anläggning med farlig verksamhet ska minimeras.

Skador på liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av olyckor vid anläggningar för hantering och förvaring av brandfarliga och explosiva vara ska minimeras.

Prestationsmål

Mål:

Tillsyn av ägares/innehavares ansvar för brandsäkerheten enligt lagen om skydd mot olyckor ska genomföras enligt en årlig verksamhetsplan.

Resultat:

Tillsynerna är planerade i ”Verksamhetsplan 2016 och inriktning för 2017-2019”. I vilken det framgår att avdelningens målsättning för 2016 är att genomföra 267 tillsyner enligt lag om skydd mot olyckor (LSO), varav ca 40 st. ska genomföras på badplatser. Utöver detta planeras att genomföra 4 tillsyner av farlig verksamhet, enligt LSO 2 kap 4 §, under året.

I tabell 1 framgår att det totalt under året genomförts 210 av 267 tillsyner, vilket motsvarar 79 % av årets totalt antal planerade tillsyner enligt lagstiftningen. Ca 42 av de 210 tillsynerna utgörs av kommunala badplatser och hamnområden, vilket innebär att 168 tillsyner av annan verksamhet än badplatser och hamnområden genomförts under året. Under året har 3 tillsyner enligt LSO 2 kap. 4§ om farlig verksamhet genomförts, en mindre än planerat.

Analys:

Verksamhetens resultat understiger det planerade resultatet för året. Det finns, i huvudsak, tre anledningar till att målen för året gällande tillsyn, inte uppnås. Anledningarna är förändrat arbetssätt gällande myndighetsutövning, för få handläggare av ärenden samt att andelen andra arbetsuppgifter har ökat. När det gäller tillsyn av farlig verksamhet är orsaken till att endast tre tillsyner genomförts att en verksamhet som var planerad att tillsynas har lagts ner. **Målet anses Ej vara uppfyllt.**

Av de tre anledningarna till att årets resultat är sämre än planerat är det främst tillgången till handläggare som bör påverkas av räddningstjänsten. Åtgärden för att målet ska kunna uppfyllas framöver är att rekrytera fler handläggare till avdelningen. Alternativet är att genomföra färre tillsyner, vilket skulle få följden att samhällets brandskydd blir sämre och sämre för varje år som går, vilket inte anses acceptabelt.

Mål:

Tillsyn av ägares/innehavares ansvar för anläggningar med hantering och förvaring av brandfarliga och explosiva varor i tillståndspliktig mängd ska genomföras enligt en årlig verksamhetsplan.

Resultat:

Tillsynerna är planerade i ”Verksamhetsplan 2016 och inriktning för 2017-2019”. I vilken det framgår att avdelningens målsättning för 2016 är att genomföra 101 tillsyner enligt lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

I tabell 1 framgår att det totalt under året genomförts 54 av 101 tillsyner, vilket motsvarar 53 % av årets totala antal planerade tillsyner enligt lagstiftningen.

Analys:

Resultatet för året understiger det planerade resultatet. Det finns, i huvudsak, tre anledningar till att målen för året, gällande tillsyn, inte uppnås. Anledningarna är förändrat arbetssätt gällande myndighetsutövning, för få handläggare av ärenden samt att andelen andra arbetsuppgifter har ökat. **Målet anses Ej vara uppfyllt.**

Av de tre anledningarna till att årets resultat är sämre än planerat är det främst tillgången till handläggare som bör påverkas av räddningstjänsten. Åtgärden för att målet ska kunna uppfyllas framöver är att rekrytera fler handläggare till avdelningen. Alternativet är att genomföra färre tillsyner, vilket skulle få följden att samhällets hantering av brandfarlig och explosiv vara blir sämre och sämre för varje år som går, vilket inte anses acceptabelt.

Mål:

Tillstånd för hantering av brandfarliga och explosiva varor ska handläggas inom angiven tid, (tre månader).

Resultat:

Samtliga tillståndsansökningar har behandlats inom 3 månader från att kompletta ansökningshandlingar har inkommit till Räddningstjänsten Östra Skaraborg.

Analys:

De flesta tillståndsansökningar gäller hantering av mindre mängder brandfarliga och/eller explosiva varor för verksamheter som är kända inom räddningstjänsten, vilket innebär att hanteringen går snabbt och resulterar i en kortare handläggningstid. Även mer omfattande tillståndsansökningar har hanterats inom tidsramen. **Målet anses vara uppfyllt.**

Mål:

Boende inom förbundets medlemskommuner ska ges ökade möjligheter att skydda sig mot brand genom att Räddningstjänstens samlade personalresurs används vid information, rådgivning och utbildning.

Resultat:

Under året har räddningstjänsten nått ut med information, rådgivning och utbildning till en stor andel människor. Räddningstjänsten har nått ca 10 476 personer genom olika informationsinsatser, 1 558 personer genom

brandutbildning och 1 397 personer genom hembesök. Sammanlagt har 13 431 personer nåtts. I resultatet är inte personer som nås av räddningstjänstens information via radio, internet, sociala medier och liknande medräknade, då dess antal är svårt att uppskatta.

Samarbetet med Radio Skaraborg har fortsatt som planerat. Samarbetet innebär att räddningstjänsten medverkar i Radio Skaraborg ungefär en gång i månaden under vår och höst med uppehåll över sommaren. Räddningstjänsten Östra Skaraborg deltar i radion men förmedlar, vid behov, även information från övriga räddningstjänster i gamla Skaraborg. Informationen utgörs av att berätta om intressanta insatser som räddningstjänsten genomfört och koppla förebyggande information till dessa. Även säsongsbaserad information tas upp.

Räddningstjänstens användning av Facebook och Twitter har fortsatt under året för att nå ut med information till allmänheten. I skrivande stund har räddningstjänsten 1 193 följare på Twitter och 2 136 personer som gillar räddningstjänstens Facebooksida. Antalet för motsvarande period föregående år var 988 följare på Twitter och 1 719 följare på Facebook. Detta innebär en ökning på 21 respektive 24 %. Flera inlägg, på Facebook, som visar räddningstjänstens verksamhet har fått många positiva kommentarer från allmänheten, vilket är mycket bra och visar att räddningstjänsten gör bra saker som uppskattas av allmänheten.

Analys:

Räddningstjänsten har målsättningen att ständigt förbättra vår effektivitet när det gäller att nå ut med framförallt information till allmänheten men även gällande utbildning och rådgivning. Därför har arbetsuppgiften med hembesök startats.

Antalet informationstillfällen och antalet personer som har nåtts av information till allmänheten är något lägre än planen för året, vilket innebär att målsättningen för året för denna uppgift inte är uppfylld.

De nya hembesöken kompletterar resultatet och gör att det sammanlagda antalet informationstillfällen istället uppgår till 188 st, vilket är fler än året innan. Räddningstjänsten når ut med någon form av brand relaterad information till drygt 13 431 personer under ett år, vilket motsvarar ca 11 % av invånarna i räddningstjänstens medlemskommuner.

Anledningen till minskningen, borträknat hembesöken, beror till stor del på minskad efterfrågan från allmänheten, få egna evenemang dit allmänheten bjuds in samt inte tillräcklig reklam om vad räddningstjänsten kan bidra med när det gäller information till allmänheten. I resultatet är inte information via radio, internet, sociala medier, osv. medräknat utan endast den information som ges direkt av räddningstjänsten på plats ute i samhället eller vid besök hos räddningstjänsten. Räknas övrig information in nås många fler av medlemskommunernas invånare. Det effektivaste sättet att nå fler personer är att genomföra fler egna evenemang, som t.ex. öppet hus, och göra mer reklam för räddningstjänstens verksamhet, på hemsida, i radio och i sociala medier. **Målet anses vara uppfyllt.**

Mål:

Räddningstjänsten ska aktivt verka för att öka andelen boendemiljöer som har individuellt anpassat brandskydd, dock minst brandvarnare.

Resultat:

Detta görs framförallt genom hembesök, information till allmänheten och utbildning av medlemskommunernas personal. Räddningstjänsten har vid olika tillfällen delat ut brandvarnare till allmänheten som bekostats av försäkringsbolag. Vid hembesök delas brandvarnare ut till de som inte har någon. Vid hembesök, brandinformation och brandutbildning är brandvarnare och annat individuellt anpassat brandskydd, som t.ex. spisvakt, ett naturligt moment som tas upp tillsammans med vikten av att även ha tillgång till släckutrustning i sitt hem. Räddningstjänsten informerar medlemskommunernas företrädare, t.ex. säkerhetssamordnare och chefer

på olika nivåer, om vikten av ett individuellt anpassat brandskydd, när möjlighet för detta ges.

Analys:

Information om individuellt anpassat brandskydd till olika företrädare för medlemskommunerna och till allmänheten bör ha en positiv inverkan genom att öka medvetandegraden om denna typ av brandskydd och dess funktion. **Målet anses vara uppfyllt.**

Mål:

Rengöring och brandskyddskontroll ska genomföras enligt beslutade frister.

Resultat:

Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll genomförs enligt beslutade frister. Räddningstjänsten har fortfarande begränsade möjligheter att genomföra uppföljningen få räddningstjänsten inte har tillgång till registren över rengöring och brandskyddskontroll.

Analys:

Uppgiften att sköta rengöring (sotning) och brandskyddskontroll ligger hos skorstensfejarmästarna i respektive sotningsdistrikt och har under året sköts enligt plan. Uppföljningsproblematiken kommer att lösas när samtliga upphandlade skorstensfejarbolag börjar redovisa rengöring och brandskyddskontroll i deras nya system Ritz och räddningstjänsten får inloggningsmöjlighet i systemet. Det är i nuläget oklart när räddningstjänsten får denna inloggningsmöjlighet. Två av tre skorstensfejarmästarbolag har infört systemet men det är oklart när systemet kan leverera den information som räddningstjänsten efterfrågar. **Målet anses uppfyllt.**

Skadeavhjälpande

Måluppfyllnad

I handlingsprogrammet anges ett antal prestationsmål för operativa avdelningen vilka fungerar som styrdokument för planering, genomförande och analys. Varje år ska dessa utvärderas för att visa i vilken mån avdelningen uppfyller förväntningarna gällande förmåga. Direktionen fattar normalt beslut om vilka mål som ska analyseras mer i detalj under ett specifikt verksamhetsår. Innevarande år har Handlingsprogrammet varit föremål för revidering och inga nya mål har tillkommit. Med anledning därav har valts att mäta de sedvanliga tiderna samt följa upp det mål som under 2015 ej ansågs helt uppfyllt.

Mål

Räddningstjänsten Östra Skaraborg ska för skadeavhjälpande verksamhet ha förmåga att utföra räddningsinsatser vid olyckor med spårbunden trafik.

Resultat:

Efter analys har insetts att RÖS förmåga att hantera olyckor med spårbunden trafik har varit begränsad. Även Länsstyrelsen har vid sin tillsyn påpekat detta. Den uppgjorda åtgärdsplanen är nu uppfylld. Detta innebär att en insatsplanering är gjord, ny kompletterande materiel är införskaffad och aktuell personal har utbildats att hantera materielen. Grundkompetensen anses därför tillfyllest.

Analys:

Målet anses uppfyllt.

Mål

Den operativa räddningstjänstens insatser skall påbörjas inom angiven tid (insattiden) samt utföras på ett snabbt

och professionellt sätt och med ett optimalt resultat. Utvärdering av räddningsinsatserna gör bland annat genom:

- studera anspänningstider och insatstider

Resultat:

Vid införandet av det nya verksamhetsledningssystemet Daedalos och tillhörande ny händelserapportering ändrades förutsättningarna något gällande analys av tider. Bland annat försvann möjligheten att på ett enkelt sätt ta fram medianvärden istället för medelvärden för anspännings- och insatstider. Detta kommer vi hantera inför nästa år. För att säkerställa att organisationen ändå uppfyller uppställda mål går samtliga tider igenom manuellt månadsvis. Inga avvikelser har identifierats under 2016. Anmärkningsvärt är RiB-stationernas låga anspänningstider. De får anses mycket snabba. Även om anspänningstiderna på heltidsstationerna tenderar att ligga vid den övre gränsen på 90 sekunder så hålls fortsatt insatstiderna mycket låga inom dessa områden.

Analys:

Målet anses uppfyllt

Drift- och underhåll

Måluppfyllnad

Prestationsmål

Genom systematiskt och regelbundet underhållsarbete säkerställa hög funktionssäkerhet hos fordon och materiel.

Mål

Resultat:

Viss eftersläpning av månadskontroller har tidvis uppstått pga. hög arbetsbelastning hos driftteknikerna. Följande aktiviteter har i stort genomförts enligt gällande rutiner.

Kontroll och uppföljning av funktionssäkerheten sker i huvudsak genom regelbundna vecko, månads- och årskontroller med funktionsprover och besiktningar, och i vissa fall särskilt riktade kontroller. Arbetet sker i huvudsak i egen regi med egen personal, men i vissa fall där krav på annan kompetens gäller anlitas auktoriserade företag enligt gällande tidsintervaller och normer.

Analys:

Målet för 2016 anses till största del uppnått.

Prestationsmål

Genom egen personals medverkan i drift- och underhållsverksamheten minimera utgifter för externt upphandlade underhållstjänster.

Resultat:

Genomförda underhållsåtgärder har till största del genomförts med egen personal. Inköpta tjänster har endast skett där vi saknat kompetens eller behörighet att utföra arbetet.

Analys:

Målet för 2016 anses uppnått.

Samverkan, säkerhet och beredskap

Måluppfyllnad

Under 2016 sker avstämning inom två områden; risk- och sårbarhetsanalyser och samverkan.

Risk- och sårbarhetsanalys

Mål

Räddningstjänsten ska i samverkan med medlemskommunerna och andra berörda medverka till att aktuella risk- och sårbarhetsanalyser finns upprättade

Resultat:

Räddningstjänsten har medverkat i arbetet med att ta fram risk- och sårbarhetsanalyser i kommunerna Skövde, Tibro och Karlsborg. Dessa är färdigställda och antagna. Målet bedöms uppnått. Kommunerna Mariestad, Töreboda och Gullspång har valt att inte fortsätta arbetet med de gemensamma dokumenten. Beträffande risker inom räddningstjänstens område bedöms ändå målet som nått.

Vid länsstyrelsens tillsyn av räddningstjänsten ställdes krav på att delarna rörande risker enligt Lag om skydd mot olyckor skall redovisas i ett separat dokument. Sådan riskanalys har färdigställts och antagits av direktionen vid dess sammanträde i december 2016.

Analys:

Målet bedöms uppnått.

Samverkan

Mål

Genomföra två samverkansmöten årligen (Krishanteringsrådet) och uppföljningsmöten med avtalsparter och andra som berörs enligt LSO 1 kap 6§.

Resultat:

Årets två möten har planenligt genomförts.

Uppföljningsmöten med avtalslutande räddningstjänstorganisationer genomförs under hösten 2016. Beträffande industribrandförsvaren har uppföljning huvudsakligen skett i samband med tillsyner enligt lag om skydd mot olyckor och uppföljning av farlig verksamhet. Uppföljningsmöte avtal om hjälp för räddningstjänst har genomförts med Nerikes Brandkår.

Analys:

Målet bedöms uppnått.

Mål

Medverka i medlemskommunernas och andra aktörers krisplanering och krisledningsövningar.

Resultat:

Under året har inga kommunala ledningsövningar genomförts som fordrats räddningstjänstens medverkan. Under hösten genomfördes en två dagars ledningsövning där såväl kommunledning i Skövde som räddningstjänstens stab övades.

Räddningstjänsten har varit representerat vid vissa av medlemskommunernas POSOM-möten. Räddningstjänsten har medverkat i en larmövning i Hjo kommun.

Analys:

Med hänsyn till låg efterfrågan på räddningstjänstens medverkan bedöms ändå målet vara nått.

Personaltjänst

Mål:

Mångfalden bland personalen ska ökas genom särskilda aktiviteter vid personalrekratering.

Räddningstjänsten ska ha tillgång till erforderlig personal i operativ tjänst för att ständigt upprätthålla en grundberedskap.

Räddningstjänsten ska ha tillgång till personal med rätt kompetens i en omfattning så att behovet av räddningsledare tillgodoses.

Hälsofrämjande aktiviteter skall medverka till att sjukfrånvaron inte överstiger 3% per år. Genom aktivt arbetsmiljöarbete skall antalet arbetsskador minska.

Skövde kommun har bytt HR- och lönesystem hösten 2016. På grund av problem med leveransen av detta system så saknas i vissa fall exakta siffror för helåret. I dessa fall har vi därför fått utgå ifrån exakta siffror från 160831 och därpå gjort ett överslag för återstoden av året. Dessa framtagna siffror är markerade med en * om de visar exakta siffror för 160831 alternativt ** om de visar ett överslag för helåret.

Siffrorna för åldersstruktur är omgjord och visar nu åldersstruktur för all heltidspersonal respektive deltidspann. Jämförande siffror är därför borttagna eftersom de inte ses som relevanta.

Måluppfyllnad

Räddningstjänsten strävar efter att öka mångfalden. En administratör har slutat och ersatts av en kvinna. På operativa avdelningen har en kvinna fått tillsvidareanställning och två kvinnor fått vikariat. En av de kvinnliga vikarierna arbetar fortfarande i organisationen och målsättningen är att hon ska erbjudas en tillsvidareanställning. På deltidstationerna finns tre kvinnliga deltidspann, två har rekryterats under 2016. Mångfalden har således ökat något under 2016.

Bemanningen vid heltidstationerna har inte vid något tillfälle understigit nivån för grundberedskap. Så inte heller vid deltidstationerna. Vi har brist på styrkeledare pool i Gullspång samt Karlsborg och det är svårt att hitta kandidater som vill studera och vara borta från arbete och hem den tid som krävs.

Sjukfrånvaron har sänkts från 3,6 till 3,0%** . Vi har dock fortfarande ett antal långtidssjukskrivna på varierande sjukskrivningsgrad.

Personal

Under året har åtta heltidsanställda medarbetare slutat sin anställning, vilket resulterar i en högre personalomsättning än vad vi är vana vid. Fem av dessa avgår dock med pension medan tre har bytt arbetsgivare. De två brandmän som gått till ny arbetsgivare har valt en räddningstjänst på den ort de bor.

Av våra deltidanställda brandmän har fyra gått i pension, två flyttat till annan ort och tre valt av sluta av mer privata skäl.

På våra räddningsvårn har en slutat på grund av flytt, en har slutat på ett industrivårn.

Semesteruttaget har ökat och även uttaget av föräldraledighet.

Under 2016 genomfördes övergång till att lönerapportera via Daedalos för deltidbrandmännen. Tidrapporter i pappersformat behövs enbart för frånvaro för deltidbrandmän samt för heltidsanställda och räddningsvårnspersonal. Denna övergång har fungerat väl. I oktober 2016 genomförde Skövde kommun en lansering av nytt HR- och lönesystem. De har haft stora problem med systemleverantören vilket även har påverkat lönehantering negativt hos Räddningstjänsten.

Kompetensutveckling

RÖS genomförde i år en preparandutbildning för nyanställda deltidbrandmän och räddningsvårnsmän med deltagare från såväl den egna räddningstjänsten som från Skara-Götene, Falköping-Tidaholm, Lidköping. 14 personer deltog från RÖS, med följande fördelning: Skövde 2, Karlsborg 2, Töreboda 2, Hova 2, Gullspång 2, Hjo 1, Volvo 3.

Grundutbildning för deltidbrandmän - Räddningsinsats - har genomgått av tio brandmän.

Under året har två heltidsbrandmän och tre deltidbrandmän genomgått befälsutbildning Räddningsledning A. Två heltidsbrandmän har genomgått befälsutbildningen Räddningsledning B.

Bland övriga utbildningar noteras att tre medarbetare genomgått Tillsyn A och en medarbetare Tillsyn B.

13 medarbetare har genomgått UGL (Utveckling av Grupp och Ledare).

Under året har 8 medarbetare startat utbildning för körkortsbehörighet C.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron ligger i år på 3,0%***, alltså har sjukfrånvaron minskat jämfört med 2015. Två långtidssjukskrivna brandmän har gått upp i arbetstid till 75 respektive 100%, dock fortfarande inte i ordinarie arbete. Olika skador och sjukdomar har lett till några sjukskrivningar på två till fyra veckor. Vi har också inom administrativa sidan en långtidssjukskrivning på 50% och en sedan tidigare på 75%.

Arbetskadorna och tillbud

Under 2016 har vi haft fem arbetskadorna på heltiden. Tre rör innebandy, en klämskada vid övning med stege samt en frätskada vid tvättmaskin. På deltiden har två olyckor rapporterats, varav en i samband med innebandy. Den andra olyckan var en allvarlig krock med lösa kreatur nattetid. Olyckan kunde ha blivit riktigt otäck men som tur var lyckades föraren hålla fordonet kvar på vägen. Två knäskador och en nackskada blev utfallet.

Tillbud som anmälts har varit tio stycken från heltiden och tre stycken från deltiden. Flertalet har koppling till fordon eller problem med larmutrustning mm. Två allvarliga tillbud har rapporterats vid en bilolycka där två bilar har tagit sig förbi avspärningar. Just sådana incidenter har lett till att brandmän förolyckats på andra orter i landet. Kontroll och åtgärder har vidtagits i samtliga fall.

Enbart en riskobservation har inkommit och behandlats via ledningsgrupp.

Resultat / Analys:

Relaterat givna målsättningar uppfattas målen i huvudsak uppfyllda. Möjligheten att rekrytera personal för att öka mångfalden är starkt begränsad då antagningsförutsättningar på nationell nivå försvårar vår möjlighet att uppnå fastställd ambition.

Analys av ekonomi och ställning

Årets resultat enligt balanskravet i tkr	2016	2015	2014	2013	2012
Resultat enligt resultaträkningen	1 092	850	2 215	- 696	4 644
Realisationsvinster					
Synnerliga skäl				2 327	
Utgående balanskravsresultat	1 092	850	2 215	1 631	4 644

Resultatet (det finansiella)

Resultatet för året påvisar ett överskott på 1 092tkr.

Kapacitet/långsiktig betalningsberedskap

Soliditeten ligger på 27%.

Finansieringen för framtiden behöver överses med anledning av Räddningstjänstens behov av utveckling. Mot bakgrund av medlemskommunernas och samhällets utveckling så påverkas räddningstjänstens uppgifter och förutsättningar att lösa tilldelade uppgifter.

Risikförhållande

Erforderligt överskott för säkrande av det egna kapitalet finns hos medlemskommunerna och tillförs genom medlemsavgifterna vid behov.

Risikförhållandet bedöms som lågt.

Kontroll

Kontrollen är god då månadsuppföljningar görs som sedan presenteras för direktionen.

Direktionen har beslutat om internkontrollplan för uppföljning av beordrad och genomförd verksamhet.

Finansförvaltning

Placeringspolicy för Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS)

Syfte

Denna placeringspolicy anger regler för förvaltningen av RÖS:s placerade medel utifrån de riktlinjer som fastställts **2013-04-25**.

Placeringspolicyn anger regler inom följande områden:

- Tillgångsslag
- Begränsningar för tillgångsslag
- Begränsning av ränterisk
- Begränsning av enhandsengagemang
- Etiska krav
- Uppföljning
- Fastställande av policy

Placeringsregler

Tillgångsslag

Förvaltningens medel får placeras i följande tillgångsslag:

- Korta räntebärande värdepapper/fonder.
- Långa räntebärande värdepapper/fonder.
- Utländska räntebärande värdepapper/fonder.
- Utländska aktier/aktiefonder.
- Svenska aktier/aktiefonder.

Begränsningar av placeringar i dessa tillgångsslag redovisas i kommande avsnitt.

Begränsningar för tillgångsslagen

Placeringar i de tillåtna tillgångsslagen skall normalt uppgå till följande andelar av de totala tillgångarna inom förvaltningen. Placeringarna får dock variera mellan angivna högsta och lägsta värden utifrån aktuell situation på finansmarknaden.

Begränsning av ränterisk

Förvaltningens innehav av ”korta räntebärande värdepapper/fonder” skall ha en genomsnittlig räntebindningstid på högst 4 år, men riktvärdet är 2 år. Placeringar skall ske huvudsakligen i svenska räntebärande värdepapper såsom statsskuldväxlar och statsobligationer samt certifikat och obligationer utgivna av bostadsfinansieringsinstitut och företag med hög kreditvärdighet, dvs. Investment Grade .

”Långa räntebärande värdepapper/fonder” får ha en duration på högst 8 år och placeringar ska endast göras i värdepapper med hög kreditvärdighet dvs. Investment Grade, samt i banker med oktroj att bedriva verksamhet i Sverige . Duration är ett mått på en tillgångs räntekänslighet och anger tillgångens effektiva återstående löptid.

Utländska räntebärande värdepapper/fonder kan användas om dessa är valutasäkrade i svenska kronor, och får endast göras i värdepapper med hög kreditvärdighet, dvs. Investment Grade. Durationen avgör om de hamnar under kategorin ”korta” eller ”övriga”.

Även med deposits/fasträntekonton avgör löptiden vilket tillgångsslag dessa tillhör.

Begränsning av enhandsengagemang

Tillgångar som hänförs till en enskild emittent - eller emittenter inom samma koncern - får uppgå till högst **10 %** av de totala tillgångarna inom förvaltningen.

Etiska krav

Vid förvaltningen ska beaktas deklARATIONER och konventioner som har undertecknats av Sverige inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsrätt och miljö. Dessutom ska kriterier beaktas för bolag med verksamhet inom kategorierna vapen, tobak, alkohol, spel och pornografi.

För fondplaceringar gäller minimikravet att fonden måste förvaltas i linje med United Nations Principles for Responsible Investments (UNPRI), dvs. att ansvarig förvaltare har vedertagna riktlinjer för socialt ansvarsfulla investeringar (SRI).

Uppföljning

RÖS bör minst två gånger per år se över förvaltningen, med syfte att se om förutsättningar har förändrats, eller om enskilda tillgångsslag driftat och därför avviker från angivna riktvärden (t ex på grund av finansmarknadernas utveckling) och därför behöver rebalanseras. Förbundsdirektören ska minst två gånger per år redovisa utvecklingen av portföljen till direktionen samt att portföljen stämmer överens med fastställd placeringspolicy.

Fastställande av policy

RÖS fastställer placeringspolicyn och beslutar om revidering av denna policy.

Placeringar

Förbundets placeringar uppgår per 161231 till 22 242tkr i bokföringen medan marknadsvärdet är 24 362tkr. Placeringarna finns som Rän-teplaceringar, Rän-tefonder och Aktiefonder.

.===

Pensionsförvaltning (beloppen är i tkr)

Förbundet har ingen försäkringslösning utan den förmånsbestämda ålderspensionen och den särskilda avtalspensionen för brandmännen ligger som avsättning i balansräkningen.
För att säkra upp de framtida pensionsutbetalningarna så har förbundet upprättat en placeringspolicy som de sätter av pengar till vid behov enligt fastställd plan/fördelning.
Förbundets placeringar uppgår per 161231 till 22 242tkr i bokföringen medan marknadsvärdet är 24 362tkr.
Placeringarna finns som Ränteplasseringar, Räntefonder och Aktiefonder.

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Avsättningar (inkl särskild löneskatt) för pensioner och liknande poster	31 483	30 716
Totala pensionsförpliktelser	31 483	30 716
Finansiella placeringar avsedda för att finansiera framtida pensionsutbetalningar; bokfört värde	22 242	22 087
Finansiella placeringar avsedda för att finansiera framtida pensionsutbetalningar; marknads värde	24 362	23 796
"Återlånade" medel (skillnad mellan totala pensioner och finansiella placeringars marknadsvärde enligt ovan)	-7 121	-6 920

Investeringsredovisning (beloppen är i tkr)

Projekt	Budget	Utfall	Avvikelse
Fastigheter	500	394	106
Fordon	2 100	3 974	-1 874
Inventarier	1 000	1 246	-246
IT-stöd förebyggande	100		100
RC i Skövde		21	-21
Rakel	150	300	-150
RÖS-nätet	130	137	-7
Statsbidrag RC			
Summa nettoinvesteringar	3 980	6 072	-2 092

Väsentliga personalförhållanden

För statistik se verksamhetsberättelse, bilaga 1.

Miljöredovisning

Förbundet genomför fortlöpande uppföljning och kontroll av möjliga energisparåtgärder.

Vi genomför kontroller enligt de direktiv som Miljösamverkan Östra Skaraborg tar fram.

Vad avser RÖS fortsatta övningsverksamhet vid övningsfältet Hasslum fullföljs tidigare rutiner och kontroller vad avser miljöpåverkan.

När det gäller transporter så samordnas dessa i så stor utsträckning som möjligt.

Avfall källsorteras och transporteras till miljöstationen Risängen (Skövde).

Förbundet har utarbetat riktlinjer för användning av skum vid insats och övning i syfte att minska miljöpåverkan.

Viktiga förhållanden för bedömning av utveckling och tillstånd

MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) bedöms mot bakgrund av gällande budgetproposition få begränsade möjligheter att lösa tilldelade uppgifter inom ramen för rekrytering, utbildning och kompetensutveckling.

MSB:s framtida begränsade förmåga bedöms påverka förbundets möjlighet att hantera den strategiska personalförsörjningen.

Om den utveckling som nu kan förutses inträffar kommer detta att bl.a. innebära ekonomiska konsekvenser för förbundet.

Tidigare avgiftsfria utbildningar kan komma att avgiftsbeläggas samt att vissa utbildningar tvingas att genomföras lokalt eller regionalt i egen regi.

Framtidsbedömning

Organisationen är i en generationsväxling som bedöms pågå de närmsta åren. Detta innebär ett behov av ökad rekrytering samt kompetensutveckling.

Fastigheter fordon och vissa materielsystem är åldersstigna och behöver omsättas.

Den alltmer komplexa risk och hotbild som utvecklas i samhället innebär att vi som en tydlig aktör i samhället måste utvecklas i takt med övriga samhället.

Sammantaget kan det konstateras att det ekonomiska utrymmet för räddningstjänstens fortsatta utveckling och förmåga att lösa uppgifter sannolikt måste justeras.

Resultaträkning	Not	2016	2015
Verksamhetens intäkter		6 937 233	5 534 987
Verksamhetens kostnader	2	-89 084 629	-85 693 265
Avskrivningar	3, 4, 5	-5 166 173	-4 873 007
Verksamhetens nettokostnader		-87 313 569	-85 031 285
Medlemsbidrag	6	88 576 000	86 080 000
Finansiella intäkter	7	29 304	76 796
Finansiella kostnader	8	-297 601	-439 889
Värdepapper resultat		<u>97 829</u>	<u>164 298</u>
Resultat före extraordinära poster		1 091 963	849 920
Årets vinst		<u>1 091 963</u>	<u>849 920</u>

Balansräkning	Not	2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Mark och byggnader	3	15 576 008	16 786 879
Maskiner, inventarier, bilar och transportmedel	4, 5	24 888 967	22 771 991
Summa anläggningstillgångar		<u>40 464 975</u>	<u>39 558 870</u>
Skolmåltidskuponger		52 800	64 800
Fordringar	9	22 370 789	4 628 457
Kortfristiga placeringar	10	22 242 058	22 086 778
Kassa och Bank	11	<u>15 021 566</u>	<u>31 132 156</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>59 687 213</u>	<u>57 912 191</u>
Summa tillgångar		<u>100 152 188</u>	<u>97 471 061</u>
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital		26 271 499	25 421 579
Årets resultat		<u>1 091 963</u>	<u>849 920</u>
Summa eget kapital		<u>27 363 462</u>	<u>26 271 499</u>
Avsättningar			
Avsättning för pensioner	12	<u>31 482 706</u>	<u>30 716 024</u>
Skulder			
Långfristiga skulder	13	-	540 482
Kortfristiga skulder	14	<u>41 306 020</u>	<u>39 943 056</u>
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		<u>100 152 188</u>	<u>97 471 061</u>
Panter och ansvarsförbindelser			
<u>Panter och därmed jämförliga säkerheter</u>		Inga	Inga

Kassaflödesanalys	2016	2015
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	1 091 963	849 920
<u>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</u>		
Av- och nedskrivningar	5 166 173	4 873 007
Ianspråktaga avsättningar	766 682	1 265 279
Övriga ej likviditetspåverkande poster	=	<u>19 971</u>
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	7 024 818	7 008 177
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-17 742 332	22 465 822
Ökning/minskning förråd och varulager	12 000	-34 600
Ökning/minskning kortfristiga skulder	<u>1 362 965</u>	<u>-5 389 492</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-9 342 549	24 049 907
Investeringsverksamheten		
Investering i materiella anläggningstillgångar	-6 072 278	-7 687 037
Ökn/minskn kortfristiga placeringar	<u>-155 281</u>	<u>-219 498</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-6 227 559	-7 906 535
Finansieringsverksamheten		
Amortering av skuld	<u>-540 482</u>	<u>-108 830</u>
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-540 482	-108 830
Årets kassaflöde	-16 110 590	16 034 542
Likvida medel vid årets början	<u>31 132 156</u>	<u>15 097 614</u>
Likvida medel vid årets slut	<u>15 021 566</u>	<u>31 132 156</u>

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunalförbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp och gäller som gräns för materiella tillgångar. Anläggningstillgångarna upptages till anskaffningsvärdet minskat med eventuella investeringsbidrag och verkställda avskrivningar.

Pensionsskulden redovisas så att pensionsförmån som intjänats från och med 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen.

Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet.

Komponentavskrivningar har införts från 2015. Det som fanns innan 2015 har gåtts igenom och utifrån väsentlighet så låg anläggningarna rätt när det gäller komponenter och avskrivningstider, så någon justering på detta har inte gjorts.

Not 2 Verksamhetens kostnader

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Material, entreprenad, konsulter, bidrag och transfereringar	-621 811	-532 821
Kostnader för arbetskraft	-71 349 670	-69 955 605
Övriga verksamhetskostnader	<u>-17 113 148</u>	<u>-15 204 839</u>
Summa	<u>-89 084 629</u>	<u>-85 693 265</u>

Not 3 Mark och byggnader

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ingående anskaffningsvärden	34 376 870	28 966 165
Årets förändringar		
- Årets investeringar	705 979	5 283 808
- Omklassificeringar	-	<u>126 897</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	35 082 849	34 376 870
Ingående avskrivningar	-17 589 991	-15 922 413
- Årets avskrivningar	<u>-1 916 850</u>	<u>-1 667 578</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-19 506 841	-17 589 991
Pågående nyanläggningar		
Ingående balans	-	126 897
- Under året genomförda omfördelningar	-	<u>-126 897</u>
Utgående balans	0	0
Utgående restvärde enligt plan	15 576 008	16 786 879

Not 4 Maskiner och inventarier

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärden	13 409 067	12 927 049
Årets förändringar		
- Årets aktiverade utgifter, Inköp	<u>1 392 684</u>	<u>482 018</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	14 801 751	13 409 067
Ingående avskrivningar	-11 416 291	-10 729 113
Årets förändringar		
- Avskrivningar	<u>-668 192</u>	<u>-687 178</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-12 084 483	-11 416 291
Utgående restvärde enligt plan	<u>2 717 268</u>	<u>1 992 776</u>

Not 5 Bilar och transportmedel

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Övriga materiella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärden	39 609 384	38 314 281
Årets förändringar		
- Årets aktiverade utgifter, Inköp	3 973 614	1 921 211
- Försäljningar och utrangeringar	=	<u>-626 108</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	43 582 998	39 609 384
Ingående avskrivningar	-18 830 169	-16 938 025
Årets förändringar		
- Försäljningar och utrangeringar	-	626 108
- Avskrivningar	<u>-2 581 131</u>	<u>-2 518 252</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-21 411 300	-18 830 169
Utgående restvärde enligt plan	<u>22 171 698</u>	<u>20 779 215</u>

Not 6 Medlemsbidrag

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Skövde	33 114 000	32 181 000
Tibro	6 209 000	6 034 000
Hjo	6 209 000	6 034 000
Karlsborg	6 209 000	6 034 000
Mariestad	23 265 000	22 609 000
Töreboda	6 209 000	6 034 000
Gullspång	<u>7 361 000</u>	<u>7 154 000</u>
Summa	<u>88 576 000</u>	<u>86 080 000</u>

Not 7 Finansiella intäkter

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Räntor	<u>29 304</u>	<u>76 796</u>
Summa	<u>29 304</u>	<u>76 796</u>

Not 8 Finansiella kostnader

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Räntekostnader	-19 601	-29 889
Ränta på pensionskostnader	<u>-278 000</u>	<u>-410 000</u>
Summa	<u>-297 601</u>	<u>-439 889</u>

Not 9 Fordringar

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Kundfordringar	20 031 649	2 322 646
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 235 618	1 667 447
Övriga kortfristiga fordringar	<u>1 103 522</u>	<u>638 364</u>
Summa	<u>22 370 789</u>	<u>4 628 457</u>

Not 10 Kortfristiga placeringar

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Räntebärande värdepapper och fonder	<u>22 242 058</u>	<u>22 086 778</u>
Summa	<u>22 242 058</u>	<u>22 086 778</u>

kr	Anskaffnings värde	Bokfört värde	Marknadsvärde bokslutsdag
Aktiefonder	3 247 710	3 247 710	4 510 801
Räntebärande papper	18 994 348	18 994 348	19 850 757

Not 11 Kassa och bank

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Bank	15 021 566	31 132 156
Summa	<u>15 021 566</u>	<u>31 132 156</u>

Not 12 Avsättningar för pensioner

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ingående avsättning	30 716 024	29 450 745
Pensionsutbetalningar	-1 805 000	-1 767 000
Nyintjänad pension	2 149 997	2 383 252
Ränte- och basbeloppsuppräknningar	278 000	410 000
Förändring av löneskatt	149 685	247 027
Övrigt	<u>-6 000</u>	<u>-8 000</u>
Utgående avsättning	<u>31 482 706</u>	<u>30 716 024</u>

Not 13 Långfristiga skulder

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ingående låneskuld	540 482	629 341
Årets amortering	<u>-540 482</u>	<u>-88 859</u>
Utgående låneskuld	<u>0</u>	<u>540 482</u>

Långfristiga skulder

Lån hos medlemskommuner	-	<u>540 482</u>
Summa	<u>0</u>	<u>540 482</u>

	2016	2015
Förfallotider		
Låneskuldens struktur - lånelängd		
Andel som förfaller inom 3 år	0 %	35,1 %
Andel som förfaller mellan 3-5 år	0 %	21,6 %
Andel som förfaller efter 5 år	0 %	43,3 %
Summa	0 %	100 %
Räntor		
Låneskuldens struktur - räntor		
Andel med rörlig ränta	0 %	100 %
Andel med fast ränta	0 %	0 %
Summa	0 %	100 %

Not 14 Kortfristiga skulder

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Kortfristig del av skulder till kreditinstitut	-	88 859
Leverantörsskulder	2 317 466	2 188 213
Skatteskulder	66 618	97 278
Löneskulder inkl semesterlöner	7 839 984	7 071 528
Övriga kortfristiga skulder	4 615 055	4 841 238
Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	<u>26 466 897</u>	<u>25 655 940</u>
Summa	<u>41 306 020</u>	<u>39 943 056</u>

Direktionen för Räddningstjänsten Östra Skaraborg godkänner årsredovisningen.

Skövde 2017-02-23

Rolf Eriksson
1:e vice ordförande

Göte Carling
Ordförande

Björn Fagerlund
2:e vice ordförande